

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΚΑΙ Η ΚΑΙΡΙΚΗ ΜΩΡΙΑ

Α.Α. ΠΙΕΡΡΗΣ

1984

"Αρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τό τάλαντον καί δότε τῷ ἔχοντι τά δέ-
κα τάλαντα· τῷ γάρ ἔχοντι παντί δοθήσεται καί περισσευθήσεται·
τοῦ δέ μή ἔχοντος, καί ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καί τόν ἀ-
χρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τό σκότος τό ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμός καί ὁ βρυγμός τῶν ὀδόντων.

Μή νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τήν γῆν· οὐκ ἦλ-
θον βαλεῖν εἰρήνην ἀλλά μάχαιραν. Ἦλθον γάρ διχάσαι ἄνθρωπον
κατά τοῦ πατρός αὐτοῦ καί θυγατέρα κατά τῆς μητρός αὐτῆς καί
νύμφην κατά τῆς πενθερᾶς αὐτῆς, καί ἐχθροί τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰ-
κιακοί αὐτοῦ. Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπέρ ἐμέ οὐκ ἔστιν μου
ἄξιος· καί ὁ φιλῶν υἱόν ἢ θυγατέρα ὑπέρ ἐμέ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος·
καί ὃς οὐ λαμβάνει τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου,
οὐκ ἔστιν μου ἄξιος.

Πόλεμος πάντων μέν πατήρ ἐστι, πάντων δέ βασιλεύς, καί τοὺς
μέν θεοὺς ἔδειξε τοὺς δέ ἀνθρώπους, τοὺς μέν δούλους ἐποίησε
τοὺς δέ ἐλευθέρους.

Εἰδέναι χρή τόν πόλεμον ἐόντα ξυνόν, καί δίκην ἔριν, καί
γινόμενα πάντα κατ' ἔριν καί χρεών.

Δεῖ γάρ καί αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δοκιμοὶ φανε-
ροί γένωνται ἐν ὑμῖν.

Τά ὄντα, τῆς θείας ἐρῶντα ὑπερνόου πλησμονῆς καί τήν τοῦ ὅλου τελείαν ὑπεροχήν γεραίροντα, τό τῇ φύσει αὐτῶν, μερικῇ οὕσῃ, προσῆκον τέλος αὐθορμήτως ὀρέγονται, τρόπῳ παντί καί ρώμῃ (εἰ γε μή νοσοῖεν) σπεύδοντα ἐκεῖνο ἑαυτοῖς ὥς ἂν δύνανται ἀκρότατα περιποιῆσαι. Ἡ ἔνδοθεν αὕτη ὁρμή, ἀφ' ἑαυτῆς ἐνεργός κατὰ φύσιν ἀποτελεσμάτων, δύναμις γνωρίζεται τήν οὐσίαν ἄγουσα εἰς ἐντελέχειαν πλήρη, ἥνπερ ἀκμήν θείας καί οἶονεῖ ἄνθρῳ οὐλόμορφον τῆς φύσεως, τό μύχιον αὐτῆς σπέρμα ἀπό ρίζης εἰς παντελῇ ἔκφανσιν ἀναπτυσσούσης, οὐκ ἂν ἀμάρτης.

Τῶν μερικῶν ὁ καθολικός τοῦ θεοῦ ἔρως διακαής, ἐν μιᾷ διακοσμήσει ζώντων καί κινουμένων, συμφέρει καί πολλαχῶς συγκρούει ταῦτα. Ἐπεὶ ἡ τε τῆς ἰσχύος ἐκάστου ἀναγκαῖα δρᾶσις πρός τελειότητα, καί ὁτέποτε προσθέτως ἡ εὐγενής ὑπέροπλος ὕβρις τῶν ἐξανεχόντων ἄρδην ἀπαναινομένων τό ἑαυτῶν λεῖμμα καί γενναίως ἀνυπομονούντων τήν τῆς ἀπομενούσης ἀνολοκληρωσίας βραδύνουσιν ἀπόλυτον θέωσιν, αὕτη τε ὑπ' ἐκεῖνα ἡ τῶν ὑφειμένων κακοδαίμων φθονερία, τεχνηταῖς τισιν βροτογενέσι τοῖς ἄνω ρέοντας τῆς Ἀμαθείας ὀχετοῖς προσοχθίζουσα, ἀγῶνα καί πόλεμον φύσει τοῖς οὖσι εἰσάγει, ἀδυσώπητον ἔφορον καί ἀλάθητον αὐτόματον νεμήτορα τῆς κατ' ἀξίαν ἀναλόγου Δικαιοσύνης.

Ἄλλ' ὅτε μέν φανερά ἡ ἁρμονία τοῦ Κόσμου κρατεῖ καί εἰρήνην τήν τότε παλαιστήριον ἄμιλλαν ὀνομάζομεν, ἀφ' ἑαυτῶν πως τῶν ἀραρυῶν διευθετήσεων ἐκοντί ἐξιεραρχουμένων κατὰ βέλτιον καί χειρόν, ὅτε δέ ἀθέῳ πνοῇ καθιζάνει ἡ εὐταξία εἰς κρύφιον κάλλος πολυζάλου ἀπειρίας, καί πολέμῳ ὁ πόλεμος εἰκάζεται, οὕτως ὑπό καινὴν διάθεσιν βιαζομένης τῆς αὐτῆς νομοτελείας ἐν χρόνῳ ἀπαραλλάκτου ἀναδύναι.

Τοιοῦτος ὁ τῶν ὄντων κόσμος ἐν ὑγιείᾳ.

Πᾶν δέ τό νοσοῦν, εἴπερ γε σθένουσα εἰσέτι συνίσταται ἐφ' αὐτῆς ἡ οὐσία αὐτοῦ, αἶρει τόν λειτουργικόν τόνον (πυρετόν δέ κεκλήκασι τήν τῆς μάχης ἔντασιν), διὰ τοιούτου σεισμοῦ ~~τοῦ~~ ¹ ~~ζε~~ ὁθνεῖον παρέμβασμα ἀπεκβάλλειν πειρώμενον καί τήν ἰδίαν ἀνωμαλίαν δυναμερῶς ἐναρμονίζειν, ἡρέμα τό μετὰ ταῦτα ἐκ τοῦ λατηρίου κλονισμοῦ ἀναλαμβάνον τήν προτέραν ἔξιν, αἰτία καί πάθει ἄλλοίως κατά λόγον προσφερόμενον φορᾷ μιᾷ: ἐκείνης μέν βιαία χειρὶ κυριεῦον, τοῦτο δέ ἡπίως τιθηνοῦν καί μαλάσσον.

Ἔωδε ἐν πᾶσιν ἡ πάντῃ δικαία φύσις ὑγίειαν ἐφ' ἑκάστον ἐξεστηκός ἐναπεργαζομένη ἡ δι' ὅλου ἄνοσος, διὰ κρίσεων πέττει τὰς τῶν ὄντων δυσκρασίας, τῶν ἀσυντάκτων καί ταραχωδῶν ἀποκαθαιρομένων δυνάμει κρείττονι· ἥς εἶγε τό ἄρρωστον, ἀσθενές τῷ ὄντι καί κεκινημένον ἤδη κατ' αὐτοῦς τοὺς ἁρμούς τῆς ὑποστάσεως, ἀνεπιτήδειον καί ἥττον ἀπολειφθεῖν, ἔθανεν μέν αὐτό παραχρῆμα, καί σαπέν τήν τε δυσαρμονίαν ἐθεράπευσε καί ἐκ νέου ἐξ ἀταξίας κόσμον ἀπεγέννησεν.

οὐδέν οὖν ἕτερον, εἴποις ἄν, ἡ ἐν νόσῳ μάχη ἢ πόλεμος ἐμφύλιος, καί τάνάπαλιν, νόσος ἐστίν εἰς κρίσιν ἀχθεῖσα ἡτις-δήποτε στάσις ἥδὲ ἐπανάστασις μετὰ τροπὸς τῶν παραδεδομένων.

Πᾶσα κατά φύσιν πραγμάτων ἀκμάζουσα κατάστασις διηνεκῶς ἐνεργεῖ κατά δύναμιν τῆς οὐσίας τήν ἀκραιφνῇ ἐκτένεια τοῦ οἰκείου τέλους ἐν ὑφ' αὐχένῳ μεγέθει καί λάμπει ἀστεροπαΐα· ὧν ἄνευ ὑποδεέστερον τόν κλῆρον ἔλαχεν τῆς τῶν πάντων συντάξεως. Ἐκδίκως δέ ἐπηρεαζομένη, ἀπειλουμένη, κἂν ἀπλῶς παραποδίζομένη, τοῦτο τό Ἡρακλείτειον, πολεμεῖ, οὐδέν ἕτερον ποιοῦσα εἰ μὴ ἡβαίαν τήν ἰδέαν αὐτῆς κορυβαντιῶσα. οὐχ ὅτι οὐδέποτε σιγήσεται τόν στεντόρειον σαλπισμόν τῆς ἔσωθεν περιουσίας· ἐν χρόνοις ἀλιτροσύνης χάρακα προβληθήσεται καί ἀμόλυντον ἑαυτήν

ἐμφρουρήσει, βρίθουσιν ἐπισυσσωρεύουσα αὐτογόνως ὑπερβολὴν ἀξίας. Τοιάδε τῶν σπουδαίων ἡ νάρκισσος αἶσα περιϋσταμένης διακόρου φαυλότητος. Οὐ γάρ ἄλλως συσκοτισθήσεται τοῖς ἔξω ἢ τῶν ἀνακτόρων ἀπαστράπτουσα αἴγλη. Καίρος οὖν ἀμέμπτως τότε τρυφᾷ, ἐν αὐταρκείᾳ γέ δὴ πολυηράτῳ· καίρος δέ καὶ ἱφιμάχεσθαι, τιμωρίας τε τῶν κακοποιῶν ἔνεκεν καὶ ἑσαεῖ παραδειγματισμοῦ ὑπερτερήσεως. Θεία δέ ἀνάγκη ὅμως ἀναπότρεπτος, καὶ οὐκέτι ἄνεσις, ἀπλήστως ὀργᾶν ἐφ' αἵματι ἱερά κραιπαλάοντες, πενομένην φρίττοντες οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτὴν τὴν ζάπλουτον ὑπόστασιν, μαραινόμενον ἔρμαιον καταλελειμμένην σφαδάζον ἀλαστορείου διαβρώσεως.

Νόσου ἐκνικωμένης οὖν δῆτα ἑτερωτάτη ἡ λυγρὰ θανατώδης ἔωσις, τῆς ἐξωρίας ἐπιδεινότερον ἀπέχθημα. Ἡ γάρ καὶ τῶν ὄντων τό γῆρας σβέσιν τινα τῆς οὐσίας καὶ ἀψευδῆ προθάνατον δηλοῖ, γαλήνιον γέ μὴν καὶ κατὰ μέρος· ἐξ οὐπερ πάντως ἡ τῆς δυνάμεως ἀμάλδυνσις, ἀσθένειά τε ἐνεργείας καὶ τοῦ τέλους μεγίστη ὕψις, δι' ἀσχημίας καταδήλως μαρτυρουμένη. Οὐκ ἂν τοι ὕψος ἐγερεῖται ἐν ὀλοῷ γήρατι, οἷον καὶ οὐπω ἐξ ἀντιθέτου γηράσκει τό ἀδιαλείπτως στῖλβον καὶ ἀριστοτοκοῦν. Σεβίζεται δὲ οὖν καὶ πρεσβείων τιμᾶται τό προβεβηκός καὶ ἐκλείπον διὰ τὴν ποτε ὥραν καὶ μαρμαρυγὴν· θαυμάζεται δ' αἰεὶ καὶ προκρίνεται τό τέλεον καὶ ἀκμαῖον.

Ταῦτα τὰ κρατοῦντα ἐν τ' ἀνθρώποις καὶ φυλαῖς, κατὰ σῶμα ἢ πνεῦμα, ἐπὶ τε συστημάτων παντοίων καὶ μονάδων πασῶν.

B

Τὴν βαρυδαίμονα τοῦ ἔθνους ἐφ' ἡμῖν κακομοιρίαν τίς τῶν Ἑλλήνων γνήσιος οὐκ ἀποστρέψεται, βδελυττόμενος τὴν τῆς νεωτέρας ἱστορίας ἐσχάτην ταπείνωσιν, ἐν καπηλευτικαῖς μόνον πομφόλυξιν ἀποκρουομένην; Ἀλλ' οἶδεν, οὐαὶ τοῖς ὑποκριταῖς, ναὶ νῆ τὸν θεὸν ἐπωδύνως αἰσθάνεται ὁ περιούσιος λαὸς τὴν ἀνυπαρξίαν κραταιοῦ ἔργου, πνευματικοῦ μὲν ἐν σοφίᾳ πρό πάντων καὶ ἐπὶ πᾶσιν, τούτου δ' ἀπόντος καὶ τὴν ἀδηρίτῳ ἀκολουθίᾳ ἀπότευξιν παντός ὑπαλλήλου σκοποῦ, κενεῆς καὶ ἀνερματίστου τῆς ταλαιπώρου ψυχῆς τοῦ γένους δι' ὅλου καταλιμπανομένης. Ὅτε καὶ αὕτῃ ἡ ἀνεξαρτησία φιλευομένη δωρεᾷ μᾶλλον ἐβεβαιώθη κατὰ χάριν κυρίως παλαιάν ἀντίχαριν ἐκμαιοῦσῃ δικαίαν, οὐ βουλήσεως ἀγαθῆς, οὐ θυμοειδοῦς προαιρέσεως, οὐκ αὐτοθυσιουργίας καὶ πράξεων μεγαλητόρων ἔργῳ αὐταρκούντων, ἀλλὰ τὴν ἔξωθεν ἀρωγὴν ἀνάγκῃ ἐξαιτούντων, ὅθεν περ ὄνομα κού πρᾶγμα τό ἡρῶν ἀντὶ τοῦ τραγικοῦ θριαμβεύεται.

Καὶ ἕως τοῦδε ἀνύποιστα μὲν, οὐκ ἀναίτια δέ τὰ συμβαίνοντα. Ἐρημωθείς γάρ κρίμασιν ἀσυγγνώστοις ὁ τάλας νεοελληνισμός τῆς τε αὐτοφώτου ἀρχαίας ἀνυπερβλήτου ὑπεροχῆς καὶ τῆς σωτηρίου βυζαντινῆς θεοσδότου ὀρθοδοξίας, κυλινδεῖται (οἰκτρόν θέαμα) μεταξύ πτωχαλέου δημοκεντρισμοῦ καὶ καταγελάστου πικηρισμοῦ, νῦν μὲν ἀπειροκάλως νεωτερίζων ἀναφομοιώτοις παρενδύμενος ὀθνείοις προτύποις, ὅτε δέ τὴν ρυπαράν ἔνδειαν πλοῦτον ἀμύθητον ὑποκρινόμενος, ἀναιδής κατ' ἀμφοτέρα, δειλὸς πρὸς πάντα, ἀλώπηξ μὲν ἐν μικροῖς, χαυνόνους δέ περὶ τὰ μείζονα· καὶ τό μὲν ἀδιακρίτως φιλύποπτον φρονῆρες ἀξιοῖ, τό δ' ἐν ταῖς πίστεσιν ἐδραῖον ἀχρήστως ἀθετεῖ, μικροπρεπὴς μὲν ἐν ὑποταγαῖς, θρασυγέλοιος δ' ἐν ἐξουσίαις, ἄμετρος πάντῃ καὶ ὀρίων ἀγνώμων, ἄθλιος μὲν αὐτός προδότης πατρίων, περιωπὴν δ' ἐξ ἐκείνων

ἀναισχύντως θηρεύων, διττῶς ὑπὸ τῶν κυρίων ἐνδίκως ἀδοξούμενος
 διὰ τε τὴν σύγχρονον οὐδένειαν καὶ τὴν ἐξ οἴων καὶ ὄσων καλῶν
 καταβαράθρωσιν· καὶ οἰηματίας μὲν ἐφ' ὧν οὐ δεῖ, λιπόψυχος δέ
 ἐν οἷς οὐ χρῆ, ταχέως ἐν δυσπραγίαις ἀποκαρδιούμενος, κραι-
 πνότερον δ' ἐν εὐτυχίαις ἐπαιρόμενος, τυχούσαις ἀμφοτέραις,
 θαυμάζων μὲν ἐνστικτωδῶς τὴν ἀρετὴν τῆς ἀξίας, τολμῶν δέ καθ'
 ἔξιν πράττειν παρ' αὐτήν, ἅμα τιμῶν ἐνδομύχως καὶ παραγωννίζων
 ἐμπράκτως τὸ αὐτό, θλιβεράν σχάσιν πάσχων διαμπάξ ἀνά μέσον
 αἵματος προγονικοῦ καὶ κακοπαιδείας ἐπικτήτου· ἐπεὶ οὐκ ἄγει
 αὕτη εἰς τελεσφόρησιν τοὺς ἐκείνου θεσμούς· ἐξ οὗπερ καὶ
 μόνιμος ἀηδὴς ἐπιπολαιότης ἐξαισχεῖ τὸ πόνηρον πρόσωπον αὐ-
 τοῦ, σαρδώνιον ὑπουλότητα προσεπικατηγοροῦσα, εὐλόγως, τοῦ μὲν
 οἰκείου ἀνεπιμελήτου ἀφιεμένου, ἐτέρου δ' οὐκ ἀδόλως προσεργα-
 ζομένου εἰ μὴ ἄκροις δακτύλοις, πρὸς καιρὸν καὶ ἐπὶ σκοπῷ.

Τοιόσδε διὰ ταῦτα ὁ νεοελληνικὸς πολιτισμὸς, ἀστικὸν τῷ
 ὄντι καὶ ἀρχικὸν ἐξάμβλωμα, τῆς ὑπαίθρου ἐν ἀδιαφθόρῳ παλαιό-
 τητι μέχρις ἐπ' ἐσχάτων περισέμνως ἀγαθευούσης, τῶν τε λαῶν
 ἀναξιοπαθῶς δυσποτμούντων ὑπὸ ἀπροκόποις ἡγεσίαις νανώδεσιν.

Νοσεῖ δὴ ὁ μηδαμινὸς νόσον ἐξαίσιον τὴν μεγίστην· αὐτὸς
 ἑαυτὸν ἀκυροῖ. Ὅδε ὁ ἐξώλης ἐμφύλιος πόλεμος, μόνιμος νεωστὶ
 γάγγραινα τοῦ γένους. Καὶ εἰ μὲν ἀγήραον τὸ ἔθνος (καθ' ὅσον
 φυλετικῶς εἰλικρινές), ἐλπίς ἐπιβιώσεως καταλείπεται ἀμυδρά
 καὶ συνεχῶς συρρικνουμένη, δέον διὰ κρίσεως πάντως κολοσσικῆς
 ἐνεργηθῆναι τὸν ἀφορισμὸν τῆς καταπνιγούσης δυσχυμίας. Τὰ δ'
 ἄλλα εὖστομά μοι κείσθω, τὴν πεπρωμένην ἄζομένῳ.

Γ

Ἀγλαόν ἡδυόδυνον φορτίον ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐθις ἀναποφεύκτως προσβιβάζεται ὁ Ἑλληνισμός, ἀνέστιος τό γε νῦν ἀλώμενος ὑπό τοι τῆς Νέας Ἑλλάδος εὐφημιζομένης, φεῦ, θλιβερώς προδιδόμενος. Καί ποῦ ἂν ἀλλαχοῦ ἐγκολπωθῇσαιτο ὁ φυγὰς πενθήρη ἱκετηρίαν φέρων κατάστεφον ὑπερκαλλῶν δωρεῶν; Ἐλαφρυσθήσεται δὴ ἐκεῖ οὐκ ἀνοικεῖως πνευματικαῖς πνοαῖς ἀντιδώροις ἱλαρῶς προχεομέναις, ἵνα ἐκ νέου ἀπερίσπαστος ἀνθήσῃ τὴν πάλαι ποτε ὑπέρτιμον καλλονήν. Χρέος τοῦτο ἐρατόν, θεόθεν μετὰ πάσης αὐστηρίας καταπεμπόμενον ἐπὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, διὰ τε τὴν ἐκείνου ἐπίγειον σωτηρίαν καὶ τὴν τῆς ἐνταυθὶ Ἐκκλησίας ἀκέραιον θεραπείαν.

Ἐπεὶ γε ἀσθενεῖ (ἄπαγε τῆς δυσφημίας) ἡ Ἐκκλησία ἔν καιροῖς δὴ ἀνθρωπείας μωρίας καὶ ὕβρεως. Καί τοῦτο τό ὀλέθριον σκάνδαλον. Στερρῶς αὕτη τῶν πατροπαραδότων ἐχομένη, πῶς καὶ τίνας ἔνεκα ἐπικινδύνως ταλαντοῦται, τοῦ ὑψηλοῦ ἀποπίπτουσα, εἰ μὴ πῇ (ἴλαος θεέ) τοῦ κοινοῦ μιάσματος θιγγάνουσα καὶ μετέχουσα, ἀφροντιστοῦσα ἢ ἡσσομένη; Ὅπερ πᾶν νόσον φανερώνει ἀνθίερον.

Ἡ τῆς παραδόσεως ἀπαρέγκλιτος τήρησις καὶ ὁ τὰ πάτρια ἐκματτόμενος ἀκριβέστατα βίος οὐκ ἐπὶ ἡθικαῖς βεβαίως κατὰ κόσμον ἀρεταῖς κατακυροῦται καὶ μεθ' ὕλικογενῶν τινῶν ἐφημέρων μεριμνῶν ἀνδρίζεται, μὴδ' ἐν γυμνῇ τῇ τῆς πίστεως ἰσχυρογνωμιά ἐξαντλεῖται, ἀργῇ ταύτῃ καὶ ὥσπερεῖ ἀποκόπῃ, οὐδέ, αὐτό δὴ τό κεφάλαιον, ἡ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος σφύζουσα παρουσία στέργει ἐν τοιαύτῃ πλεοναζούσῃ ἀπλότῃ, τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ καταυγάζουσαν ἐκφαντορεῖαν θεοσύλως ἀμαυρούσῃ, τὰς τε θεοστάτους μείζονας δόσεις ἀδεῶς ὑποτιμώσῃ.

Ἡ γάρ παράδοσις οὐκ ἔστι μνήμης ἐκάστοτε κατάθεσις ἐκ

μεταφορᾶς παρελθόντων Μεγαλείων, ἀλλὰ θεοφανείας ἐνέργεια παρόντα ἐκεῖνα ὀλοτελῶς ἀποτελοῦσα, τὸν χρόνον ἐξαιωνίζουσα ἐν ἐνὶ αἰὲ νῦν, συνόλη τῇ ὑπάρξει καὶ οὐ ψιλῇ τῇ διαθέσει τὴν ταύτισιν ἀπαιτοῦσα παρὰ τοῖς παραλαμβάνουσι.

Ὡστε ὁ δόκιμος θεματοφύλαξ Πνεύματος δραστηκὴν ἐξογκεῖ ἐπιφάνειαν τῶν παραδεδομένων, ἀμείωτον διατρανῶν τὴν ἐκείνων ἔκλαμψιν, ἔργῳ τὴν πίστιν ἀδαπάνητον ἐξαναλὼν, τό δέ ἔργον πίστει ἐνδυναμῶν καὶ μεγαλύνων, πρέπον μὲν τοῦτο ἐκείνῃ, ἐκείνην δ' ὑπερήφανον τούτου ἀναδεικνύων, ἀμφοτέρω δ' ἄξια τῆς τοῦ παντελοῦς Ἀγίου ἀφθόνου χορηγίας. Ὅτι φρικτὴ ἀνεξίλαστος βλασφημία ἡ τοῦ Τρίτου καὶ Τελεσφόρου ὀλιγώρησις, ἄτροπον ἐφελκύουσα τὴν μεγαπενθῆ ποινὴν. Ἀχρηστον γάρ καταλειπόμενον κτῆμα ἀφαιρεθήσεται, καλλιεργούμενον δέ χρῆμα, κεί ἄλλότριον, προσκτηθήσεται.

Δεῖ γοῦν ὑπερτάτης σοφίας νῦν ἀναβλυζούσης, τῆς πάλαι ἀναγεννωμένης - ἀναλλοίωτον ἀπείκασμα τὴν μίαν τῆς ἄλλης, ἀπαύγασμα ἀμφοτέρας τῆς ἀνεκλαλήτου Δόξης, μίαν συνεχούσας ἐξανάπλωσιν τῆς ὑπερουσίου κρυφιότητος. Δεῖ ἐκ νέου ὄφρυώδους ἐμφάσεως ἐπὶ ταῖς μυστηριώτισιν τελεταῖς. Δεῖ πάλιν τοροῦ καὶ διαπρυσίου λόγου, βρενθύοντος μὲν πάσῃ παιδείᾳ, ἐγκύμονος δέ θείας ἀληθείας. Δεῖ τέχνης ὑψιπετοῦς καὶ πανειδήμονος, ἀντὶ ψαλμωδίας χαμαιτύπως ἐπὶ τὰ χεῖρῳ ἀπλοποιουμένης, ἀντὶ ἱερῶν χειροναξιῶν ἐξευτελιζομένων ἀρχιτεκτονικαῖς ἀθλιότησιν καί, οἷμοι, ἀγιογραφικοῖς δαιμονισμοῖς.

Ἀσθενείας τό παρόν ὑστέρημα, ἐπεὶ καὶ δυνάμεως τό παρελθόν πλήρωμα. Ἀγήρου δ' οὔσης τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀθανάτου, τίς ἡ τῆς ἀρρωστίας αἰτία, εἰ μὴ προβαίνουσα μόλυνσις τοῦ ὑγιοῦς ὑπὸ τῆς καιρικῆς πανώλους;

Ἐπέπρωτο γάρ, βουλῇ ὑφίστη καί νόμῳ ἀφύκτω, νόσον νοσῆσαι τόν ἄνθρωπον θεομισῇ, ἀνήκεστον τό ἐπ' αὐτόν, ἅτην οἴστρον λατοῦσαν εἰς προσβολήν μεγαλειότητος. Ἐνθέσμως δὴ ἀγανακτῶν κατὰ τῆς τῶν οἰκείων φορέων τοῦ προγονικοῦ θησαυροῦ πρὸς τὰ καλὰ καί ἀγαθὰ ἀηδοῦς ἀπὸ πολλοῦ ἀναρμοστίας, τὴν τε τῶν ὑψηλῶν ἀρχῶν ὑπὸ τῶν ταπεινῶν ἀρχόντων διὰ φαυλότητα διακωμωδητικὴν καπηλείαν στυγνάζων, οὐ τοὺς ἡγουμένους ἐνόχους ἐκολάφισεν δικαίως ἐξουθενώσας διὰ τὴν ἀνίκανον τῶν ὑφ' οἷς ἐτάχθησαν σηματοφορίαν, ἀλλ' ὑπερβάς τόν πεπηγμένον ὄρον, ἀπὸ ἐλῶδους τῶν ἀξιῶν σήψεως εἰς νεωτερικὴν αὐτῶν διαφθοράν ἐξωκέλας, τὴν κατάπτυστον ἀνεπάρκειαν τῶν ὑπευθύνων ἐλεεινῶς ἐγκλήματι καθοσιώσεως τῶν ἀνευθύνων ἀντικατήλλαξεν. Ἀντὶ τούτου οὖν ὁ μῶρος τυφωθείς πάσῃ ἐξοχῇ καί ἀριστείᾳ, κατὰ θεοῦ, κατὰ φύσεως, κατὰ κάλλους, κατὰ σοφίας, κατὰ δυνάμεως, κατὰ τοῦ πλέονος καί ἀμείνονος φθονερῶς ἀναμετρούμενος, ἐπειγόμενος ὁ ἀστροβλητὸς εἰς πανηγυρισμόν τῆς αὐτοῦ εὐτελείας. Ἦδε ἡ βορβορώδης πηγὴ τῆς ἄρτι καί πρώην καταιονιζομένης κακοθείας, διαφωτισμούς λέγω, ἀδελφότητος, δικαιοσύνης, ἰσότητος, εὐνομίας, εἰρήνης, ἐλευθερίας, ἀνθρωπισμοῦ, ἄλλας τε καλῶν νοημάτων πανούργους διαστροφάς, ἀπὸ νοητοῦ φωτός εἰς σχιζοφρενῆ καρηβαροῦντα λογικισμόν, ἀπὸ σεμνῶν δεσμῶν φιλίου ὁμοιότητος εἰς ἀνόσιον συνωμοσίαν τῶν χειρόνων, ἀπὸ κατ' ἀξίαν ἀπόδοσιν τοῦ προσήκοντος εἰς ἀνά μονάδα διανομὴν τῶν ὀριζομένων - ἰσότητα καλοῦντες οὐ τὴν αὐτορυθμιζομένην πραγματικῶν ἰσορροπίαν δυνάμεων, ἀλλὰ προκρούστειον ἐπιτασσομένην ἀριθμητικὴν, εὐνομίαν δέ τὴν τυφλὴν τήρησιν τῶν ἐκάστοτε τιθεμένων, οὐ τό τῶν φυσικῶν θεσμῶν ἄττιον κῦρος, ἐν εἰρήνῃ διαπομπεύοντες τεχνητὴν τινα ἀκύμαντον ἀεργίαν εὐνουχισμοῦ ἀντὶ τῆς τῶν πάντων εἰς θεῖαν τάξιν ἱεραρχημένων ἰσχυρὰν ἱκανοποίησιν, ἐν δ' ἐλευθερίᾳ

τήν ἀκώλυτον ἀνάπτυξιν οὐσίας κατ' αὐθορμησίας δύναμιν νομοτέλειαν τελειότητος ἐφιεμένην στρεβλοῦντες εἰς καταναγκασμόν ἐκλογῆς φαινομένων κατ' αὐθαιρεσίας ἀμηχανίαν ἐν ἀγελαίοις προκαθορισμοῖς παραπαίουσιν, τοῦ ἀνεκφεύκτως εὐδαιμονεῖν τό ἀνιᾶσθαι κατ' ἀρέσκειαν προκρίνοντας· ἀνθρωπισμόν ἐπὶ πᾶσιν ἀντιφραστικῶς ὑμνοῦντες οἱ δύστηνοί τήν νεάτην αὐτῶν διακηρυττομένην ἀπαξίωσιν. Ὅθεν μανιώδης Ἀθεΐα, ὅθεν καρδιουλκός Ἀδιαφορία, ὅθεν γυῖοβόρος Μόνωσις, καί Ἐπιβουλή καί θράσος καί ἄσεμνος Ταραχή καί κηρολογίης Ἀναίδεια.

Τοιαύτης πυθεδόνος δηλητήριοι παρεισέφρυσεν εἰς τό σεπτόν σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Καί ἀνέγκλητοι μὲν μενέτωσαν τό γε νῦν αἱ εὐθύναι (οὐ γάρ ἂν ποτε πρᾶγμα ἔξωθεν κλονηθείη, εἰ μὴ πρότερον ἔσωθεν ἀτονήσῃ)· ἡ δέ διάγνωσις πῶς σιγηθήσεται; Φαῦλον οἰκουμενισμόν ὀρῶμεν ὑφέρποντα, τῆς ἡμετέρας κρατιστείας εὐθύ ἀπεμπόλημα. Μαψιδιαλόγους ἀκούομεν αἰνουμένους πάντων πρός πάντας, ἄνευ βάθρου αὐθεντίας. Μικρολογίας καί μικροπραξίας περιαρθοῦμεν ἡμερησίου ἠθικῆς καί τετριμμένων λήρων, ὑποκαθιστώσας τό θεῖον ἐνέργημα. Διοίκησιν περιφρονοῦμεν αὐθαδῶς πολιτευομένην δουλόφροσι τισι συμβιβασμοῖς, συναλλακτικὴν τε δικαιοκρισίαν ἀγοραίου δοῦναι καί λαβεῖν ἐκμελετῶσαν. Πατριαρχικὴν εὐήθειαν θρηνοῦμεν ἀπαρνούμενοι, βαρβαρικῶς σαγηνευομένην κενοσπούδῳ φιλοτιμίᾳ πρὸς (ἀνάθεμα ἔστω) θεοχολώτους ἐνόητας ἀπιστίας καί πίστεως. Πόλεως εὐσέβεια ὑπερήφανος ρυπαίνεται καί εἰς ἐμπαιγμόν παραμορφοῦται διὰ ζωγραφικῆς τερατογενέσεως. Ταγοὶ ἱεραρχίας ἀσχημόνως προαποπτύουν τὰ ἑαυτῶν σώματα, θρησκείας δῶματα, εἰς ἐξηλλαγμένην μεταθανάτιον ἄθεον αἰκίαν. Νεοορθόδοξόν τι μέγα κακὸν λυμαίνεται παραсунаγωγὰς ἡμιμαθῶν, ἀνακαίνισιν (παντοκράτορ ἰλάσθητι) τῆς πίστεως εὐαγγελιζόμενον ὑπὸ μειλίχιον ἀλλόκοτον κακοπαλαιοχριστιανισμόν:

ρακοσυρραφή αὕτη ἐξ ὑπαρξιακῆς, ἐπὶ κλην, φιλοζοφίας καὶ παντοίου συρμικοῦ νεωτερισμοῦ, τό αἰώνιον δόγμα παραχαράττει εἰς ἐποχιακοὺς φληνάφους, τὰ μυστήρια βεβηλοῖ καταψυχολογίζουσα, τὴν διαρκῆ ἐν χρόνῳ μετουσιωθέντι ἔκπαγλον ἐπιφάνειαν τῶν ἐξηρημένων τῆς θεότητος ἐνεργειῶν σύν τε τῇ συνομαρτούσῃ τῆς ἀγιότητος τελείᾳ νῦν καὶ αἰεὶ προφανεῖ παρουσίᾳ, ἐξανεμίζει εἰς αἰρετικὰς ἐσχατολογίας ἀνθέλληνας. Ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ἀγγελικοῦ Ὁρους συλλήβδην ἐξαναπέμπεται περὶ παιδείας χυδαιολογία ἀχρεία, τὴν ἄχραντον τῆς Ἐκκλησίας περιωπὴν ἐκπορνεύουσα τῷ νεοελληνικῷ λοιμῷ - ἐνδεῶν τε τινῶν τὴν ἄκουσαν καθοδήγησιν ἀνικίζονται οἱ τῶν ὑπερνόων τριαδικῶν ἀστραπῶν θεαταί.

Τῆς κολαστηρίου νόσου· μία ἡ θεραπευτική ἀγωγή κατὰ νόμον θεῖον τῆς φύσεως καί τῆς Ἐκκλησίας πάγιον ἔθος: ἀφοριστέον τό μίasma σιδηρᾷ θεωρητῇ χειρὶ διὰ σωτηριώδους κρίσεως ἑλλεβορικῆς τήν κρᾶσιν καθαιρούσης ἀπό τοῦ ἐπεισάκτου ρύπου, βίᾳ κού· βίᾳ τό ἀσεβές ἀφοδευούσης. Πνευματικός γάρ ὁ κραδαινόμενος τῶν ὑπερκοσμίων πέλεκυς οὐ δικάζει ὑποπτευομένην ἀθωότητα, καταδικάζει δέ αὐτομηνυομένην ὑποκρισίαν, ἐκκόπτων μόνον καί στιγματίζων τό ἀφ' ἑαυτοῦ ὡσθὲν εἰς διαχωρισμόν. Τῆς θεοπέμπτου δὴ σοφίας ἔργον οὕτως ἐκφῆναι τήν τῆς πίστεως δραστήριον οὐσιότητα, ὥστε ἀδυνατῆσαι τοὺς τὰ καινὰ παλαιοῖς σχήμασιν ἐμπορευομένους καί τοὺς ἀλλότρια οἰκείοις εἵδεσιν ὑποβαλλομένους ἀφώρως ἐξαπατᾶν ἑαυτοὺς καί ἄλλους, ἀλλ' αὐτοὺς μὲν τοὺς ὑπαιτίους ἀπροκαλύπτως ἐξεμέσαι τόν ἴον τῆς ἀρᾶς, θαυμάσαι δέ τόν ἐπιβουλευθέντα λαόν καί εὐλογῆσαι τὰς ἐπὶ τῶν ἀμυντόρων τοῦ Πνεύματος παροχάς. Οὐκ ἔστι ἀφιερώσεως τῆσδε ἐν χαλεποῖς καιροῖς ἑτέρα ἐνδοξωτέρα καί τῷ θεῷ εὐαρεστωτέρα. Σεμνύεται δ' ἐξαιρέτως ἡ ἱστορία ἐπὶ λυτρωτικαῖς τοιαύταις θεηγορίαις τό κρύφιον καταλαμπρυνούσαις.

Οἷον εὐθύς ἀπὸ τῶν πρωτίστων χρόνων καίπερ βασανιζόμενον καί ἀκολασταίνόμενον τό νεοθαλές σῶμα τῆς Ἐκκλησίας σθεναρῶς ἀντέσχεν τοῖς ἐφυβρίζουσι. Οἱ μὲν γάρ, χαρακτῆρος στυγνοῦ καί ἀχάριτος, κεκγραγότες ὑλάκτουν κατὰ τε Ἑλληνος Παιδείας καί πάσης ἐν φυσικῇ ὑπεροχῇ ἀρετῆς, τὰς ἀγλαὰς ἄνωθεν χορηγίας ἀναιδῶς διασύροντες, τοῦ τε τῆς αὐγοστεφοῦς Μεταμορφώσεως μυστηρίου ἀσυνετοῦντες. Οἱ δ' ἕτεροι, μεμεθυσμένοι οἷδε βαρυόδμῳ νάρκη καί ἐξεστηκότες, ἐξ ἀνατολικῆς φλεγμονῆς ἀκορέστου καί πληθωρικῆς ἐκίρναντο ταραχώδη οἶνον μετὰ νηφαλίου ἑλληνικοῦ νάματος, ὃνπερ ἀμυστί πίνοντες, ἄλλην ἐπ' ἄλλῃ ἐμάγευον φαντασμαγορίαν πίστεως, τὰ ἄρρητα ἀτάκτως ἐξορχούμενοι. Ἐκείνης δ'

έν μέσω τῆς Σκύλλης καί τῆς Χαρύβδεως ταύτης τῆς ἀπωλείας, ὀρθήν ἔταμεν τήν ὁδόν ὃ οἰακοστροφός τῆς ἱερᾶς Νηός, Γνωσιν ἀληθῆ δαδουχῶν καί ὑπέρεξιν ἀγιότητος, τήν τε κοσμικήν κορυφήν έν Ἑλληνισμῷ τεθηπώς, τελειότητα αὐτήν ἄνωθεν σπειρομένην καί κατασφραγιζομένην διελάλησεν ἡδέ σημεῖον πασίδηλον τελεστικωτέρας θεώσεως. Ἐφ' οὗ τό Ἅγιον Πνεῦμα ἐξῆς ὥκοδόμησεν τόν Μέγα Ναόν τῆς θεοσεβείας κατά δόγμα καί λατρείαν, τέχνην τε καί ἱεραρχίαν.

Μόλις τοῦ κλυδῶνος ἐκείνου ἀποσοβηθέντος καί νέος ἀνερριπίσθη ὀλετήριος ἄρειος λαῖλαψ ἰουδαϊζούσης μοχθηρίας (τά γάρ μείονα ἀφιέσθων), τήν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου κυρίαν θεότητα ἄντικρυς ἀθετῶν, τοῦ Προαιωνίου Λόγου τήν ἐνσάρκωσιν ἀποσκυβαλίζων, ἀγνοῶν δέ τήν ἐπί Γῆς ἀνελάττωτον θεοφάνειαν. Οὐκ ἐμετρίασαν ὁμως ἐπ' αὐτῷ οἱ σεβάσμιοι τῶν ποιμνίων ἐπίτροποι, οὐδ' εἰς σύμβασιν καί ὁμόνοιαν μετά τῶν νοσοῦντων προέβησαν ψευδεπιγράφῃ εἰρηνοποιῖᾳ, ἀλλ' ἱερὸν μένος ἐμάνησαν προεξάρχοντος τοῦ πνευματοφόρου διακόνου, καί τόν πρόποντα τύπον ἀνυποχωρήτως ἀνέκραξαν, θεόν ἀληθινόν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα κοῦ ποιηθέντα αὐτόν τόν ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καί ταφέντα καθομολογήσαντες, ὑπερφυᾶ ταύτην καί ἄμωμον διθεῖαν ἀδεῖ' διακηρύσσοντες - τοῦτ' ἐκεῖνο ὅπερ ἔλεγον σοφίᾳ διὰ μάχης ἐμφυλίου περαίνοντες: προπηλακίσαντες γάρ κίβδηλον κοινωνίαν λέξεων, ἄλλως καί ἄλλως τῆς θείας Υἱότητος, πράγματι, καί τῆς μονογενοῦς πρωτοτοκείας τοῦ Σωτῆρος ἐπινοουμένης, κυμαινομένην καί πλαστογραφουμένην πίστιν ἐστερέωσαν καί ἐγνησίωσαν, τοῖς ἀρρήκτοις καταδήσαντες ἀδαμαντίνοις δεσμοῖς τοῦ περί ὁμοουσίου δόγματος.

Οὐδ' ἐλώφησεν μετά ταῦτα ἡ τῶν πραγμάτων διέγερσις, ἀλλά θεῖος πόλεμος εὐθύς ἀνεπετάσθη κατά τῶν πνευματομάχων. Ἦδει

γάρ ἡ Ἐκκλησία, παρά τήν τοῦ ὑπερουσίου Πατρός ἀκοινώνητον μονήν, καί τήν τοῦ Δημιουργικοῦ Λόγου οὐράνιον τε καί ἐπίγειον δυναμοβριθή μεσιτείαν, ἀνελλιπῆ ὡσαύτως εἰς χρόνον τόν μέλλοντα τήν τοῦ ἀειζώου Παρακλήτου ὑπεσχημένην ἐπιφάνειαν, τοὺς ἐκλεκτοὺς ποδηγετοῦσαν ἀγίαν τοὺς ἀγίους ἐπὶ συστάσει Ἱερᾶς Παρὰδόσεως κατακύρως ἀνελιττούσης τήν ὑπέρνοον ἐνάδα τῆς ἀληθείας εἰς, τρίτην καί τελειοποιόν, τῶν Ἀρχῶν ἀνυπέρθετον ἀποκάλυψιν. Ὅσοπερ ἀπολύτου βεβαιουμένης, ὁμοούσιον Θεόν Θεῶν πρῶτῳ καί δευτέρῳ τό Πνεῦμα ἑαυτὸ ἀνηγόρευσε, τῆς Τριάδος τήν ἀκήρατον ἀποκρυφίαν ὁλόκληρον ἐπὶ τέλους ἀριπρεπῶς φανεροῦν.

Ἀπνευστί δ' ἐπεσύθη ἀμέσως κατόπιν λαῦρον τό θεήλατον πλήρωμα κατὰ τῆς Νεστορείου δεισιδαιμονίας, Κυριλλείοις ἀναφοιβασμοῖς οἰστροηλατούμενον, καινήν Χριστομαχίαν ἀμύνασθαι. Οἱ γάρ τήν ἀπηρτισμένην ἐν κόσμῳ θεοφάνειαν πλήρη βλασφημοῦντες, πάντῃ χωρίς Θεόν καί φύσιν ἐβραΐστὶ ἀσχημονοῦντες, μετὰ τὰς συνοδικὰς θεοπνεύστους στηλιτεύσεις νέαν ὁδὸν ἐξετράπησαν τῆς παλαιᾶς αὐτῶν ἀσεβείας· ἀπορραπισθέντες γάρ ὑπὸ τῆς τοῦ Υἱοῦ ἐντελοῦς θεότητος, οὐκ ἐπαύοντο κολοβεῖν τόν Σωτῆρα ποικιλλοτρόπως ἐπιχειροῦντες, νῦν μὲν δοκητικὴν τήν οἰκονομίαν ἐκφαλλίζοντες, νῦν δέ ὕλης ἀπνεύστου περιβολήν τινα τήν ἐξ οὐρανῶν κάθοδον μάτην κομψευόμενοι, τό πλεῖστον δέ ὡς ἂν ἐδύναντο τὰ μέγιστα διχάζοντες Ἐκεῖνον εἰς θεῖον καί ἀνθρώπειον ἀπομερισμόν, τήν τῶν οὐσιῶν δῆθεν ἀσυναίρετον διαφοράν ἀψόγως περιφρουροῦντες. Ἀλλ' ἄλλως τό Πνεῦμα ἐβούλετο. Καί δὴ παθεῖν μὲν αὐτόν σαρκί τόν τοῦ Θεοῦ Λόγον, οὐχί ἄνθρωπον μόνον, ἐδίδαξεν, ζωοποιόν δέ τήν κυρίαν Σάρκα εἶναι ὡς ἰδίαν τῆς δημιουργικῆς Σοφίας, οὐ κατ' ἀπλὴν ἐνοίκησιν· καί ἡρχιεράτευσεν μὲν ὁ Θεός, ὅτε ἐν ἡμῖν, ἅτε Χριστός, οὐ δεσποτεύων Χριστοῦ, θεοσημείας δ' ἡργάσθη ὁ Ἐμμανουήλ ἐξ οἰκείας δυνάμεως, Θεός ὢν κατ' ἀλήθειαν, οὐκ ἐνεργούμενος ὡς θεοφόρος.

Μία γοῦν ὑπόστασις ἀδιαίρετος ἐδογματίσθη φυσικῆς ἐνώ -
 σεως, οὐ σύζευξις ψιλὴ κατὰ σχέσιν ἡντιναοῦν ἀπεμφαινόντων,
 ἀλλὰ δυοῖν οὐσιῶν ἀπερινόητος σύγκρισις, ἀκίβδηλον μὲν τὴν
 κρείττονα καυχωμένη, ὑπερτελῇ δὲ τὴν ἥττονα ἐξαίρουσα. Οὐ γάρ
 συμβεβηκυῖα τινι παραθέσει συνεπάγη ἡ ἄτμητος κοσμοκρατορικὴ
 θεανδρία, ἀλλότρια τὰ συγχωροῦντα ἐν ἰδίαις ἐνεργείαις ἐκμο -
 νούση, ἀναφορικὴν δὲ ἀπλῶς τὴν συγκίνησιν χλευαζούση, ἀλλὰ
 πᾶθος μὲν οἰκείον ἐν τῇ συνόδῳ τὸ ἀπαθὲς ἐκ περιουσίας ἔδρα -
 σεν, θέωσιν δὲ τελειότητος ἐνεργόν τὸ φθαρτὸν ὑπὲρ δύναμιν ὑ -
 πέστη - πίστις αὕτη μόνη βασιλεύουσα τῆς ἡμῶν αὐτῶν ἐν σαρκὶ
 ἀναστάσεως καὶ θείας ζωῆς ἀκοιμήτου. Ὁ τοίνυν ἀπὸ Μαρίας εἷς
 καὶ ὁ αὐτός κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ προαιωνίῳ λόγῳ ἐστὶ, φύσις ὧν θεοῦ
 υἱοῦ σεσαρκωμένη δὴ καὶ ἐνανθρωπήσασα· οὐ γάρ ἡ ἀνθρωπότης τὴν
 θεότητα ἀμωσγέπως ἀνέλαβεν, ὁ δὲ θεὸς ἐκείνην προσφκειώσατο.
 Θεοτόκος οὖν ὡς ἀληθῶς ἡ παναγία Παρθένος λατρεύεται, Μεγάλῃ
 Μήτηρ θεοῦ, δυσὶν οὕτως τροπαίοις (τῇ τε τοῦ τοῦδε ἀνθρώπου
 ἀπολύτῳ θεότητι, καὶ τῇ τοῦ αὐτοχθόνου μητρυϊκοῦ ἀρχετύπου
 ὑπερβαλλούσῃ μυστικῇ θρησκείᾳ) ἀποσκορακίζομένων τῶν τὴν ἐπὶ
 γῆς τοῦ Ὑπερφερέτου ἐπιφάνειαν λωβωμένων, τὴν δὲ φύσιν ξένην
 ἀφ' ἑαυτῆς καὶ ἀχώρητον θεότητος καταψευδομένων: οὐ γάρ ἂν δὴ
 ποτε οἱ τοιοῦτοι προσκυνήσουσι θεομήτορα.

Συνηλδαίνετο δέ, θάλλοντος τοῦ ἱεροῦ φυτοῦ ἐν παμφόρῳ
 δόγματι, καὶ ἡ τῶν ἁγιωτάτων τελετῶν ἀνθοφορία, μυσταγωγίαις
 ὑπερφάτοις ἠνεωγμένας τὰς οὐρανίους πύλας ἀσπίλως γοητεύουσα,
 ἀδιασπάστου τῆς κοινωνίας τοῦ πρώτου πρὸς τὰ ἔσχατα ἀφθόνως
 τηρουμένης. Ὅπερ μέγα μυστηρίων τιτάνειον ἐνέργημα, δεσμὸν
 ἄθραυστον τῶν διεστηκότων οἱ θεοῦ Ἰσραὴλ δυσώνυμοι ζηλωταί
 ἀκριβώσαντες, διὰ τὴν πάλαι καὶ αἰεὶ κατὰ τῆς φύσεως πόνηρον
 αὐτῶν κακόννοϊαν ἐπὶ τῆς πανσέμνου φοβεραῆς λατρείας τότε ἡσέλ -

γησαν κατά τῶν Εἰκόνων φρυάξαντες, ἐπὶ τε αὐτῶν τῶν ζωοβλύτων λειψάνων αἰσχροργήσαντες, τὴν ὑλικὴν ἐν γένει τῆς θεότητος ἱερουργουμένην παρουσίαν ἀνυπόφορον θλιβόμενοι. Ἦρας γάρ ἐρασθέντες οἱ σχέτλιοι νέφει ἀσάρκῳ ἀναίμῳ τε συνευρέθησαν, ἰξιό-
νειον πλανηθέντες ἀπάτην ἀνουςίου ἀνωτερότητος, ἰξιόνειον σχόντες καὶ τὴν βάσανον τιμωρίαν.

Ἐπεὶ ὀρθὴ αὖθις ἐφαλαμένη ἡ πάναγνος πίστις, ἰσχύν Πνεύματος κορυνηφοροῦσα, ἄρδην ἐξέκοψε τὴν θεοστυγῇ μιανρίαν, καὶ περ καισαρικαῖς ἐξουσίαις ἐξοιδαίνουσαν, δεόμεστον μὲν τὴν θαυματουργίαν συμβόλων, τύπων, σκηνωμάτων τρομέουσα, προσκυνητάς δέ τὰς λειτουργικὰς πάσας ἀπεικονίσσεις σεβίζουσα, (φωσὶν καὶ θυμιάμασιν τιμωμένας, καὶ δὴ, τῇ τοῦ πρωτοτύπου ἀλαλήτῳ καταγωγῇ, λατρευομένας), ἀμειλίκτοις τε τὸν μὴ ἀσπαζόμενον ἀναθέμασι περιβάλλουσα.

Πάλαι πάλιν ἔνδον ὑφῆρπεν ἐμποδισμός τελειώσεως, διὰ τὸν ἀείποτε Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς ἐγγενῇ ἀντίτονον ἐλκηθμόν, τὴν ἑλληνικὴν ἀκροφυσίαν, πνευματοβλήτως ὀργῶσαν εἰς μόρφωσιν ὑπερφεγγοῦς καταιγισμοῦ θεοπρεπείας, κωλυσιεργοῦντα. Οἱ γοῦν λατῖνοι, συμπορευόμενοί τε διαφερόμενοί τε, ἄλλοζον βαθμηδὸν ἐτεκταίνοντο χαρακτῆρα θρησκείας, μερικὴν μόνον τὴν μέθεξιν τοῦ Πνεύματος ἰσχύοντες φυλῆς ἀσθενείᾳ καὶ χάριτος ὑφέσει. Πρὸς οὓς οἱ ἀλήθως θεοφόροι συγκαταβαίνοντες, καὶ τὴν ἐκείνων κομπῶδη βάνανσον ἀμαθίαν πραῦνοντες, ἀδρομερεστέραν ἀνθρωπικῶς ὅτε δὴ ἡ μυστικῶς ἐτυμωτέραν δοξασίαν ὠκονόμησαν, οὐκ ἄνευ ἐπηρείας τῶν ἡμετέρων πραγμάτων. Ἄλλ' ἔκρουσεν ἐπὶ τέλους ἡ ὥρα ὑπερπληρωθέντων τῶν καιρῶν καὶ ἀπὸ πολλοῦ πέπειρος ἡ ὑποθάλπουσα διάστασις, ἀφορμῶν εὐρεθεισῶν, ἐν κρίσει ἐκορυφώθη, δι' αὐτῆς τε ἡ χρόνιος νόσος δηναιὸν ἐθεραπεύθη ὀστρακισθέντος τοῦ ἀσυμβάτου (τῆς γέ μὴν κοσμικῆς σπάθης ἅπαξ ἔτι σθεναρῶς

ἀντιτεινούσης), καθαρώτερόν τε ἀπέδητος τόν τύπον τοῦ θείου Μνηστῆρος ἡ Ἐκκλησία κατέδειξεν.

Δυσανάσχετος δῆτα ἡ τῶν ἀψύχων ἀζύμων ποταπότης, ἰουδαϊκὴν, σὺν τε τῇ ἀτόπῳ τῶν Σαββάτων ἀγιστεία, ἀθεΐαν μυρηκάζει. Ἡ δὲ τῆς ἀγάμου ἱερατείας ἀλαζονικὴ δημαγωγία, ἀδιάκριτον μὲν καταλείπει (ὅσον τό πρός τὰς πανσέπτους ἱεροπραξίας) τὴν θέσμιον ἐπὶ γνησιοτέκνῳ σπορᾷ συμβίωσιν τῆς φιλοθήλεος σαρκικῆς μαγγανείας, συγχέει δὲ τὴν τῶν χριστοτύπων ἐφόρων μοναχικὴν, ἐν ἀνδρῶν θεομνηστείᾳ, ἀφθαρσίας ὑπεροχὴν.

Καὶ τῆς μὲν ρωμαϊκῆς νομικῆς τερθρείας ἐλεύθεροι διὰ τοῦ εὐκλεοῦς Σχίσματος ἀγαλλιῶντες γεγόναμεν, τὴν δὲ σκυθοτεύτονα ἀνώφελον Μοναρχίαν ἀμερίμνως μετ' αὐτό καταπατοῦμεν ἐν φιλέλληνι ἐπισκοπικῇ ἀριστοκρατίᾳ. Ἀπόλυτον τοίνυν τὴν θεῖαν ἐπὶ πᾶσιν ἐξουσίαν γονυπετοῦμεν, τοῦ τε Πνεύματος τὴν ἄμεσον ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας ἡγεμονίαν ἐνεργόν ἐπικαλούμενοι καταπιστεύομεν, τὴν ἀπαράλλακτον τῶν παραδεδομένων ζῶσαν ἐσαεὶ μεγάλυνσιν προφρόνως ἀνθαιρούμενοι θνησιγενοῦς μηχανοτρόπου συνοχῆς, περιούσιον ἐνότητα ἀμετάβολον ἀσφαλίζοντες καὶ ἀκατάβλητον ὀχυροῦντες τῇ τῶν ἐξεχόντων ἐν μιᾷ γνώσει θεοσδότῳ ὁμοφωνίᾳ καὶ οὐχὶ τῇ τοῦ ἐνός ἀνδρός ἐπὶ πολυγνωμίου τύρβης ἀνθρωποθετῇ δυναστείᾳ, ἥπερ πολιτικῆς μᾶλλον ἀνάγκης ἴδιον πρός τιθάσευσιν λυσσῶντος ὄχλου ἢ θείας τάξεως ἐστηκυῖας τεκμήριον πρός ὑπερκόσμιον τέλος κατ' ἀξίαν ἱεραρχουμένης.

Τόν δὲ κολοφῶνα τῆς δυτικῆς συμφορᾶς, τό ἐκ τοῦ Υἱοῦ λέγω, τίς οὐκ ἂν ἀπομυσαχθεῖν τόν ὄγκον τῆς φρενοβλαβείας ἀποτροπαίοις ἐξιλασμοῖς ἀφοσιούμενος, καὶ τοῦ ψυχικοῦ ἤδη ἐλέους ἐπὶ τοιαύτῃ μισητῇ σκοτοδινίᾳ ἀποστερούμενος διὰ τὴν δεινὴν ἀντίθεον ὕβριν; Δευτέρα γάρ ἦδε Πνευματομαχία, βανδαλικὴν ἢ βησιγοθικὴν, τυχόν, ἐξ Ἰβηρίας τὴν τεράτευσιν ἀρχῇθεν σχοῦσα,

φραγκικὴν δ' ἐξῆς σιδηρευσαιμένη σκληροκαρδίαν, αὐτὴν τε ἐν τέλει, φεῦ, τὴν τοῦ Πέτρου συμπρωτότιμον καθέδραν διαστρέψασα, ἀνιάτως κατεμίανεν τὰ ἐσπέρια τοῦ τῆς Ἐκκλησίας σώματος μέλη, κούδ' ἂν ἐσώζετο τό παράπαν τοῦτο εἰ μή δι' ἀποκοπῆς τῶν μεμολυσμένων.

Οἱ δὴ τὴν τοῦ τριαδικοῦ μυστηρίου σκότιον φωτοβολίαν δυσπαθήσαντες, τυφλὴν ἐτώσιον ἐξετόξευσαν δόξαν ὁδύνης, ἑαυτοὺς νεμεσηδὸν τρώσαντες. Βούλονται γάρ μὲν διανοίᾳ ἐκφῆναι τὰ κρυπτά, οὐ δύνανται δέ, ἀλλ' οἰκτρῶς ἁμαρτάνουσι, διπλὴν βλάβην ἑαυτοῖς προσεπιδαψιλεύοντες, τῇ τε ἀφρόνῳ ἱταμίᾳ καὶ τῇ ἐπιστροφικῇ Ἑρινύϊ.

Τὴν μὴν τοῦ Πνεύματος ἐκ τοῦ ἀφράστου πατρικοῦ Βυθοῦ, μόνης ἀπλῶς ἀνάρχου καὶ ἀναιτίου ἀρχῆς, καθ' ὑπόστασιν πρόοδον συμφύραντες τῇ τῆς Υἱκῆς πεφασμένης Ἑνάδος (προελθοῦσα γάρ θεότης ὁ Υἱός) μεσαζούσῃ συνεργείᾳ, κνωδαλῶδες ὑβρίδιον κακεμηχανεύσαντο ἐκ Πατρός καὶ Υἱοῦ τό Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορευόμενον ψελλῖσαι τολμήσαντες, ἀνοητήσαντες ὅτι ὁ μὲν Πατήρ τὴν τε οὐσίαν τῷ τρίτῳ Προσώπῳ μόνος παρέχει (μόνος γάρ πηγὴ θεότητος ἐστὶ) καὶ τὴν ὑπόστασιν τούτου ἐκπορεύσει συνιστᾷ (οἷον καὶ τὴν τοῦ Δευτέρου γεννήσει), ὁ δὲ Λόγος, δύναμις ὧν τοῦ Τοκέως, τὴν παραγωγὴν εἰς τό εἶναι διενεργάζεται καὶ περαίνει, τῆς γέ δραστηκῆς αὐτοῦ ἀποτελεσματικότητος ἐξ ἑκείνου ὡσαύτως προερχομένης. Οὐκ οὖν ἂν ποτε ὁ Υἱός ἐκπορεύσει, οἷον οὐδὲ γεννήσει. Τό τελεσιουργόν ἄρα καὶ ἐξαγιαστικόν τοῦ Πνεύματος ἰδίωμα ἐκ μόνου τοῦ Γεννήτορος ἐστὶ, διὰ τοῦ Υἱοῦ ὑπ' ἑκείνου προβαλλόμενον εἰς ὑπαρξιν: οὐχ ὅτι ἡ πρόοδος διὰ τοῦ Δευτέρου παροδεύεται ὡς τοῦτο διεξερχομένη, ἀλλὰ τῷ αὐτοῦ κράτει ἐκτός αὐτοῦ ἐνεργεῖται πρὸς ἀρτίαν φύλαξιν τῆς πατρικῆς ὑπὲρ ἰσχύν καὶ διάπραξιν ἀσυμβλήτου αἰτιότητός τε καὶ μοναδικῆς αὐταναρπάστου φυγῆς.

Τρίτον μὲν οὖν ὄντως τῇ τάξει τό Τρίτον ἐν Τριάδι, ἅμε-
 σος δέ οὐχ ἦττον ἢ τοῦ Πέρατος ἐν Αὐτῇ ἀπό τῆς Ἀρχῆς ἐξάρτη-
 σις, ἅμα ὁμοῦ Υἱοῦ καί Πνεύματος ἐκ μιᾶς πηγῆς προΐεμένων, εἰ
 καί τοῦτο δι' Ἐκείνου: οὐ γάρ πρότερον ὑπέστη ὁ Λόγος, εἴτα
 δ' ἐξεμαίευσεν τόν Παράκλητον, ἀλλά γεννωμένης τῆς Δυνάμεως
 ἐξεπορεύετο ἐν ταυτῇ ἡ Ἀγιότης δυσὶν συμπροβολαῖς τῆς θείας
 ἀνυπερέκτου Κορυφῆς, οὐ χρόνῳ βεβαίως, οὐδ' ὁμως αἰτιότητι τῶν
 μετὰ τό Πρῶτον Προσώπων ἐξαριθμουμένων, προτεραιότητι δέ τινι
 ἀπαραμείκτῃ τῆς τοῦ ἐνός πρὸς τό ἕτερον ἄνωθεν ἀναγκαίας συ-
 νάψεως. Πατρός γάρ δὴ καί Υἱοῦ τό Πνεῦμα ἀνυμνεῖται ὑπό τῶν
 Ἱερῶν Λογίων, παρὰ μὲν τοῦ Πατρός ἐκπορευόμενον, Δόξα δέ ὄν
 τῆς Θεότητος τόν Υἱόν δοξάζον ὡς ἐκ τῶν Αὐτοῦ λαμβάνον, ἅπερ
 δῆτα πάντα τοῦ πατρὸς κυριώτατα ἐστί.

Ἡ τοίνυν τῶν ὑποστατικῶν χαρακτήρων ἀσύγχυτος δικαιοδο-
 σία τό ἀκρογωνιαῖον κραταιεῖ τῆς Τριαδικῆς Θεολογίας, ἔσμοῦ
 αἰρετικοῦ παρακολουθοῦντος τήν τῶν ὁρίων σμικροτάτην παρασά-
 λευσιν· καί τά γάρ ἐλάχιστα μέγιστα ἐκεῖ. Ἐν τε τῇ κοσμικῇ
 δημιουργίᾳ ἐνιαία μὲν ἡ ἀρχικὴ Τριάς τά πάντα ποιεῖ, ἀκέραιοι
 δ' ὁμως αἱ συστατικαὶ τῶν προσώπων ιδιότητες διαφορίζονται,
 εἴπερ τά ὄντα καί γιγνόμενα ὑπό τοῦ ὑπερέκεινα μὲν Ἐνός
 ἀθρόως προάγονται εἰς ὑπαρξιν, διὰ τῆς ὑἱκῆς δέ φανερώσεως οὐ-
 σιωδῶς δυναμοῦνται ριζηδόν μεριζόμενα, ἐν γε μὴν τελειούσῃ
 Πνοῇ τό οἰκεῖον τέλος τῆς φύσεως ἀπολαμβάνουσιν. Οὐδ' αὐτὴ ἡ
 ἡμετέρα θέωσις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ χωριστόν ἔργον σεβάζεται,
 ἀλλ' ἡ μὲν πάντων ἐπέκεινα ὑπερούσιος Κορυφή ἀδήλως κατανεύει
 αὐτήν, ὁ δ' Υἱός, ἐπιφανὴς Θεός, ἀκλονήτως θεμελιοῖ τήν φρι-
 κτὴν ὑπὲρ Ἀνθρώπου θυσίαν καλλιερώων καί καλλιερούμενος, ὁ δέ
 Παράκλητος ἐκάστῳ ἐπικραίνει καθαγιάζων. Ὅντως τοίνυν σωτή-
 ριος πίστις εἰς τόν σαρκωθέντα Λόγον οὐκ ἂν ἀνεπιλήπτως ἀπαρ-

τισθείη, εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ, ὅπερ ἀκηλίδωτον ὑπεραῖρον τὴν ἀπαραβίαστον κλειδοκρατορίαν πάσης ἀποκαλύψεως, σφραγὶς θεότητος ἦν, ἔστι καὶ ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Κατ' αὐτοῦ οὖν ἀπηναισχυνηκυῖα ἡ δυτικὴ φρενιτιῶσα ζάλη, διὰ πλαστήν καὶ ἀζήλωτον τῆς Αὐτοδυνάμεως δυσσοπαδείαν, διακαίως ἀπετμήθη τῆς ἀμωμήτου ὀρθῆς πίστεως, εἰς τὴν γέενναν ὁμοθυμαδὸν ἀνεπιστρέπτως ἐλαυνομένη οἷα ἐχθραίνουσα, τὸ ἐφ' αὐτῇ, τὰ θεῖα πρόσωπα κατ' ἀλλήλων, καὶ ἀνδραποδώδη φιλονικίαν ἐν αὐτοῖς ὑποθέτουσα.

Βάσκανος αἰέποτε ἡ ἀνθέλλην κακοδοξία, νέαν θύελλαν ἐβυσσοδόμησεν ἐπ' ἐσχάτοις τοῦ Βυζαντίου κατὰ τῆς ὀρθογνώσεως, ἐξ ἐσπερίου αὐτοῦ τύφου ὀρμηθεῖσα. Φθονεροῖς γὰρ μάλιστα ἐκμανῆς περιρρομβουμένη, τὴν τῶν ἀγίων ἐπὶ γῆς βιουμένην μακαριότητα σκάνδαλον πλεονεξίας προφασίσθη, οἰστροδίνητος δ' ἡ ἄφρων ἡρνήθη ὑπερβολῇ ἀναισθησίας τὴν τῶν θεοποιῶν καταυγασμῶν ἐπὶ τῆς ἀπὸ κοσμικοῦ παντός ἀνωμάλου κινήματος Ἡσυχίας ὀχέτευσιν. Ἀφηνιασμῷ δ' ἀνοσιότητος ἐλιγγιῶσα, κατὰ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν ἀπελύττησεν, ἱεροσύλως μοχθίζουσα πᾶσαν ἐν ἡμῖν τῶν ἐλπιζομένων αὐτόφαντον βεβαίωσιν ἀφανίσαι. Καὶ ἐξέμεσεν μὲν ἰσοβολίαν δεινὴν, οὐκ ἤρκεσεν ὅμως δηλήσασθαι τὸ θεουδέες τῆς φύσεως. Τὸ γὰρ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας ἐξήγγειλεν τῶν ἀκτίστων ἐνεργειῶν τὴν ἀσύντμητον ἐν θεοψίαις παρὰ τοῖς ἀξίοις ἔλλαμψιν καὶ κατοκωχὴν, ἀπόλυτον ἐν χρόνῳ θεοφαντορείαν ἀγκυροβολοῦν. Ὡστε οἱ τοιοῦτους ἀγῶνας ἀποκηρύττοντες, ἑαυτοὺς ἀποκρίνουσι τῆς ἐκπρεποῦς ἔλλανοδικίας, δύσμορον ἀνέχειαν φυῆς καὶ στονόεσαν στέρησιν χάριτος διατυμπανίζοντες.

Μία καί ἡ αὐτή ἐξιχνεύεται ἡ ἀρχέκακος ρίζα πάσης περί τήν πίστιν σιναμωρίας καί ἐσχάτη αἵρεσιαρχία: τό ἀσεβῶς χωριστικόν θεοῦ καί Κόσμου, ἐξωτερικήν, κατὰ συμβεβηκός καί διὰ ταῦτα σαθράν συσκευάζον τήν μεταξύ αὐτῶν τυχοῦσαν σχέσιν· ὅπερ πρωτογενές ἄγος, καί τήν ποιητικήν τῆς θεότητος αἰτιότητα εἰς ψυχράν τινά μηχανικήν ἀναγκαιότητα καί νεοπιστημονικόν, ἀληθῶς εἰπεῖν, παραλήρημα ὑποβιβάζει ἀπό τῆς ἀενάως μεριμνητικῆς τοῦ παράγοντος ἐπὶ τοῖς παραγομένοις δημιουργικῆς προνοίας.

Τοῦτ' ἐκεῖνο βούλονται ἢ τε ἀβέλτερος κατὰ τῶν θεοσπόρων φυσικῶν ἀριστειῶν ὑστερηματική καχυποψία καί ἡ τοῦ Υἱοῦ ἄρειος ἀπό τοῦ Πατρὸς ἀπόστασις, σὺν τε τῷ νεστορόφρονι τοῦ Χριστοῦ διαμελισμῷ, ἢ τε παλαιά καί νεωτέρα αἰνὴ Πνευματομαχία (ἐκείνη μὲν θεόν τόν Παράκλητον φρενοβλαβῶς ἐκθρονίζουσα, ἥδε δέ βλασφήμως συστέλλουσα), καί ὁ τῆς θαυματουργοῦ λατρείας λογικοψυχολογικός ἐφλαυρισμός, αἳ τε ἐναργεῖς τοῦ θεοῦ ἐκθεωτικαί ἐπὶ φάνειαι ἀτιμαζόμεναι.

Καί οὐ δεῖ φενακίζεσθαι τοὺς ἀπλουστέρους τῆς θεοσοφίας μύστας ὑπὸ τῆς τῶν παλαμναίων χαμερποῦς πονηρίας: οἱ γάρ δαιμονοπλήγες τήν θεοκοσμικήν ἐπαφήν μεθοδικῇ δολίᾳ ὑστερίᾳ πανταχόθεν ἐξοχλίσαι πειρώμενοι, ὕπουλον παρακρούονται κατὰμικρον προσποίησιν ἐρείσεως ἐπὶ τισιν τῆς εὐλαβείας μεγίστοις κίοσιν, ἵνα δι' αὐτῶν μὲν πρῶτον φρικωδῶς παρερμηνεῖαις αἰκίζομένων πάντα τὰ ὀρθόστατα ἀνεναντιώτως ἀνατρέψωσιν, αὐτοὺς δ' ἔπειτα μυκτηρίσωσι καθημαγμένους στύλους ἐρειπίων.

Μίαν γοῦν ἴσμεν κρηπίδα πανωλέθρου ἀναστατώσεως: ἄθεον Κόσμον καί θεόν ἄκοσμον. Ἐν ἐπιστάμεθα κίνημα συγχύσεως τῆς θείας ἱεραρχίας: τήν τῆς γενέσει μειονεξίας κολοσυρτώδη κατὰ τῆς χάριτι περιουσίας διὰ θετῆς τάξεως ἀνταρσίαν. Ἐν καί δέλεαρ πλάνης, ὄργανόν τε φθορᾶς ἔγνωμεν: ὀρθολογικά ἀναιδευο-

μένην ὀχλαγωγικήν ὑποκρισίαν διαφωτισμοῦ, προόδου, φιλανθρωπίας - ψευδονύμων πάντων. Μία ὡσαύτως ἡ κατὰ τῶν βδελυρῶν σχεδίων ἱερά ὁδός: ἡ τοῦ ἀμιάντου θύρσου ἐν θείαις βακχεύαις ἐκτίναξις, τοιαῦτα θεσπιζοῦσα οἷα ἔχθιστα τὰ διαφωνοῦντα καταδείξει, νοσοῦντα ἀποκαλύψει τὰ ἀντίπαλα, ἀλλά καί οὔτιδανόν ἐμβρόντημα τήν ἀμφισβήτησιν καταρρακώσει, τόν τε ἐνδοιασμόν μαλακόψυχον καταφρονήσει, ἰδίᾳ ἐνθέῳ ἀνατάσει ἀντιπαραβολάδην ἐξουδενιζομένης πάσης τῆς τοῦ ἀσθενοῦς ἀποκλίσεως.

Ἄγε τοίνυν εὐκλεοῦς ἀγῶνος κατάρξωμεν μεθ' ἡρωϊκοῦ μεγέθους καί τραγικῶν κοθόρνων, τῆς Μούσης ὑψηγορούσης, ἄγε δὴ μεγαλοφωνίαν σοφὴν ἀσκήσωμεν πίστει ἀνυποχωρήτῳ, ἄγε σύγκρυσιν ὀλοσχερωτέραν ἐλληνισμοῦ καί ὀρθοδοξίας ἀδιαβλήτως ὀρθοτομήσωμεν, ἵνα καλλίνικα νέα τρόπαια πνεύματος στηθῶσιν, ἵνα τήν τε φύσιν θεουμένην καί τήν θεότητα φυσικουμένην ἐπαναθαμβήσωμεν, ἵνα εἰσαῦθις ἀγλαΐσῃ τό ἀρχέτυπον κάλλος ἀπτώτου δημιουργίας εἰς δόξαν θεοῦ ζῶντος.